

Роберт Бачо¹, Вікторія Макарович², Вероніка Ганусич³,
Едіна Шебештен⁴, Віктор Неймет⁵

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ: КЛАСИФІКАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ

У статті проведено порівняльний аналіз наукових підходів до класифікації факторів впливу на фінансову стійкість, виокремлено суперечності та узагальнено їх сильні й слабкі сторони. Обґрунтовано доцільність інтеграції багаторівневого підходу як найбільш адаптивного до сучасних викликів. Розроблено авторську модель класифікації факторів фінансової стійкості підприємства з урахуванням багаторівневої структури впливу (макро-, мезо- та мікрорівень). Запропонована модель враховує роль цифровізації, технологічного розвитку та інституційного середовища.

Ключові слова: фінансова стійкість, фактори впливу, класифікація факторів, внутрішні та зовнішні фактори, макро-, мезо-, мікрорівень, фінансовий аналіз, управління фінансовою стійкістю.

Рис. 1. Літ. 12.

DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-289-130-140

Robert Bacho, Viktoriia Makarovych, Veronika Hanusych,
Edina Shebeshten, Viktor Neimet

DETERMINANTS OF FINANCIAL STABILITY: A CLASSIFICATION-BASED ANALYSIS

The article presents a comparative analysis of scholarly approaches to the classification of factors influencing financial stability, highlighting contradictions and summarising their strengths and weaknesses. The feasibility of integrating a multi-level approach is substantiated as the most adaptive to contemporary challenges. An original model for classifying the factors of a company's financial stability has been developed, taking into account the multi-level structure of influence (macro-, meso-, and micro-levels). The proposed model considers the role of digitalisation, technological advancement, and the institutional environment.

Keywords: Financial Stability, Determinants, Classification of Factors, Internal and External Factors, Macroeconomic Level, Meseconomic Level, Microeconomic Level, Financial Analysis, Financial Stability Management.

Peer-reviewed, approved and placed: 10.07.2025

Постановка проблеми. Фінансова стійкість є ключовим показником здатності підприємства протистояти зовнішнім і внутрішнім загрозам, підтримувати безперервну діяльність та досягати стратегічних цілей. Реалії сьогодення зумовлюють необхідність забезпечення належного рівня фінансової стійкості підприємств.

Формування фінансової стійкості обумовлюється багатфакторним впливом, що зумовлює потребу в їх чіткій систематизації та класифікації. Розмаїття підходів до визначення сутності та складу таких факторів ускладнює

¹ Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. Ukraine.

² Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. Ukraine.

³ Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. Ukraine.

⁴ Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. Ukraine.

⁵ Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. Ukraine.

вироблення єдиного методологічного підходу до їх аналізу та оцінювання. Відсутність уніфікованої класифікації факторів створює ризики для прийняття неефективних управлінських рішень, що, у свою чергу, може призвести до зниження стійкості підприємства та зростання фінансових загроз.

Проведення класифікаційного аналізу факторів, що впливають на фінансову стійкість, є вкрай важливим як з наукової, так і з практичної точки зору. Це дозволяє сформувати цілісне уявлення про природу впливів, визначити їх пріоритетність, керованість та тривалість дії, а також розробити обґрунтовані стратегії управління фінансовою стійкістю суб'єкта господарювання в коротко- та довгостроковій перспективі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика фінансової стійкості підприємств є предметом активного наукового обговорення. Значну увагу вітчизняні та зарубіжні науковці приділяють дослідженню класифікації факторів впливу на фінансову стійкість, проте єдиної позиції щодо їх систематизації в науковій літературі наразі не сформовано.

Зокрема, О. Бланк акцентує увагу на поділі факторів за джерелом походження і поділяє їх на внутрішні та зовнішні, наголошуючи на важливості управління саме внутрішніми чинниками, такими як структура капіталу, ліквідність та прибутковість [1].

Значний внесок у класифікацію факторів впливу на фінансову стійкість зробили Джавад З., Махді С., Махді М. [12]. Автори розподілили фактори на групи за ступенем впливу та залежності, а ключовими характеристиками фінансової стійкості виокремили ефективність використання капіталу та здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Чубін Д. та Коваленко О. у своїх дослідженнях ідентифікували ключові зовнішні фактори впливу на фінансову стійкість в умовах війни: нестабільність ринкової кон'юнктури, обмежений доступ до ресурсів, зміни у платоспроможності споживачів та геополітична невизначеність. Автори акцентують, що фінансова стійкість підприємства в умовах воєнного конфлікту формується під впливом виключно зовнішніх, неконтрольованих факторів, і тому потребує адаптивного управління [11].

Попри наявність ряду досліджень, існує низка проблем: фрагментарність класифікацій, відсутність адаптації під галузеву специфіку, недостатня кількість досліджень, які враховують нові виклики в контексті трансформації економіки. Це обумовлює потребу в подальшому вдосконаленні класифікаційного підходу до аналізу факторів фінансової стійкості з урахуванням сучасних викликів, а також інтеграції результатів емпіричних досліджень у практику стратегічного управління підприємствами.

Мета дослідження. Дослідження спрямоване на удосконалення класифікації факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємств в сучасних умовах господарювання.

В рамках дослідження застосовано різноманітні методологічні інструменти, що дали змогу всебічно осмислити досліджувану проблему. Зокрема, для вивчення підходів до класифікації факторів, які впливають на фінансову стійкість підприємств, використано поєднання логіко-теоретичних

і емпіричних прийомів. Це дозволило структурувати наявні наукові уявлення, здійснити типологізацію факторів за ключовими критеріями, порівняти вітчизняні й зарубіжні концепції та на їх основі запропонувати удосконалення класифікації факторів впливу на фінансову стійкість, що враховує сучасні економічні реалії.

Основні результати дослідження. Для визначення фінансової стійкості суб'єкта господарювання, важливим є розуміння факторів впливу на неї, оскільки вони можуть спричинити позитивний або негативний вплив та визначають умови, в яких компанія здійснює свою діяльність.

Економічні зміни, активне впровадження інновацій, зростання кількості глобальних загроз і нестабільність зовнішнього середовища постійно змінюють природу факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємств. Частина з них трансформується, а також виникають нові фактори, здатні суттєво впливати на фінансовий стан компаній. Така динаміка зумовлює необхідність безперервного моніторингу цих факторів, їх оцінки та потенційного впливу задля ефективного управління. Незважаючи на це, у науковому середовищі все ще відсутній єдиний підхід до їхньої систематизації та класифікації, що свідчить про складність і багатовекторність проблематики.

Значна частка дослідників розділяють фактори впливу на фінансову стійкість на: зовнішні фактори та внутрішні фактори. До зовнішніх факторів відносять ті, що не залежать від діяльності підприємства і не підлягають контролю зі сторони компанії та виникають під дією зовнішнього середовища. До внутрішніх факторів відносять ті, що залежать від діяльності підприємства, є підконтрольними підприємству та менеджмент компанії може на них впливати [4].

Такий підхід розподілу є цілком обґрунтованим, оскільки визначає межі регулювання та управління менеджментом факторами впливу на фінансову стійкість компанії. Проте на практиці межа між внутрішніми та зовнішніми факторами часто виявляється розмитою. Це пояснюється тим, що такі фактори перебувають у складній взаємозалежності, можуть взаємно підсилювати або нівелювати дію один одного, а їхній вплив на фінансову стійкість не завжди однозначний. У деяких випадках один і той самий фактор може набувати ознак як внутрішнього, так і зовнішнього залежно від конкретних обставин функціонування підприємства.

Підтвердженням вищенаведеної тези є те, що дослідники до групи зовнішніх та внутрішніх факторів включають різні чинники. Зокрема, Тищенко О. М. та Норік Л. О. [9] до зовнішніх факторів відносять податкову, кредитно-фінансову, інвестиційну, облікову політику, зовнішньоекономічні зв'язки, економічні умови господарювання, рівень платоспроможності попиту, конкуренцію на ринку. До внутрішніх факторів відносять галузеву належність, структуру послуг (товарів), їх частка у загальному платоспроможному попиті, стан майна і фінансових ресурсів, розмір уставного капіталу, структур та динаміку витрат.

Сподіна А.О., Тарасенко І.О. аналогічно поділяють фактори впливу на фінансову стійкість на зовнішні і внутрішні. Однак, зовнішні фактори

додатково поділяють на фактори прямого та опосередкованого впливу, а внутрішні фактори – на фінансові та нефінансові. До зовнішніх факторів прямого впливу на фінансову стійкість включають зовнішнє середовище підприємства, суб'єктів державного регулювання, конкурентів, постачальників, споживачів. До зовнішніх факторів опосередкованого впливу включають економічні, ринкові, фінансові, соціально-демографічні, політико-правові, технологічні та загальні фактори впливу. Тобто, до зовнішніх факторів опосередкованого впливу відносяться всі фактори, які не мають прямого і безпосереднього впливу на фінансову стійкість компанії, однак, вони можуть визначити свій довгостроковий вплив на фінансову стійкість і їх необхідно враховувати, ідентифікувати та оцінювати під час формування корпоративних планів і бізнес-стратегій [8]. Фактори цієї групи є відносно складними і не належать до контрольованої групи, тому в процесі управління фінансовою стійкістю підприємства необхідно сформувати відповідний адаптивний механізм для нівелювання їх деструктивного впливу.

Таким чином, вплив зовнішніх факторів на фінансову стійкість не завжди піддається повному контролю, однак, часткова можливість управління ними потребує врахування під час розробки інструментів аналітичної оцінки та систем управлінського реагування. До внутрішніх фінансових факторів включають ліквідність, рентабельність, якість активів, якість ресурсів, рівень ризиків, капітальні фактори. До внутрішніх не фінансових факторів включають організаційно-структурні та виробничо-технічні фактори. Такий підхід структурування факторів впливу на фінансову стійкість дозволяє підвищити аналітичність оцінки фінансової стійкості компанії в сучасному економічному просторі [4].

Ліснічук О.А., Нестерчук Т.А. [3] пропонують до зовнішніх факторів включати: загальноекономічні фактори (інфляція, нестабільність податкової системи, безробіття, зниження рівня доходів населення, нестабільне законодавство, зниження розміру національного доходу), ринкові фактори (зниження розміру внутрішнього ринку, зростання монополізму на ринку, зниження попиту, зростання пропозиції товарів субститутів, зниження активності фондового ринку, нестабільність на валютному ринку), інші фактори (нестабільність політичної ситуації, негативні демографічні тенденції, стихійні лиха), а до внутрішніх факторів включають: операційні фактори (неефективний менеджмент компанії, неефективна структура витрат, неефективне використання основних засобів, недостатня диверсифікація асортименту товарів), інвестиційні фактори (неефективний інвестиційний менеджмент, неефективний фондовий портфель, неефективність використання інвестиційних ресурсів, недосягнення співвідношення обсягів прибутку і реалізованими проектами), фінансові фактори (неефективна фінансова стратегія, неефективна структура активів, значна частка позикового капіталу, значний обсяг дебіторської заборгованості, неефективний фінансовий менеджмент).

Таким чином, дослідники, аналізуючи фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємств, здебільшого зосереджуються на їх негативному впливі, підкреслюючи ризики, втрати чи нестабільність. Такий підхід видається однобоким, адже недооцінює той факт, що зміна будь-якого

фактору може мати як негативні, так і сприятливі наслідки. Вплив факторів є багатовимірним і не завжди означає ризик: за певних умов він може сприяти покращенню фінансової стійкості компанії.

Завдання менеджменту полягає в прогнозуванні та побудові стратегії таким чином, щоб позитивні зміни факторів максимально використати для зміцнення фінансової стійкості компанії та мінімізувати загрози, ризики і негативний вплив.

Смирнов І.М., Брік С.В. [7] зовнішні фактори впливу на фінансову стійкість поділяють на економічні фактори (податкове навантаження, курси валют, інфляція, кредитування, доступність ресурсів, кон'юнктура ринку, стан розвитку сфери діяльності), соціальні (демографічна ситуація, рівень захворюваності населення, доходи населення), психологічні (особистий вибір і вподобання клієнта, ділова репутація компанії), а внутрішні фактори поділяють на інвестиційні (розмір власного капіталу, інвестиційна політика, порядок отримання та розподілу прибутку, розмір страхового портфелю, правила страхування та перестрахування ризиків), управлінські (середовище прийняття рішення, очікування можливих негативних наслідків, маркетинг компанії, кадрова політика, можливість застосування сучасних технічних засобів).

Патута О. С., Пришко К.Є. поділяють фактори впливу на фінансову стійкість на екзогенні (зовнішні) та ендогенні (внутрішні) фактори. Екзогенні фактори поділяють на загальноекономічні, ринкові та інші, а ендогенні - організаційні, інвестиційні, фінансові [6].

Окремі науковці обґрунтовують власну концепцію класифікації факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Так, Товажнянська О. І. та Перерва П. Г. [10], при розгляді класифікації факторів впливу на фінансову стійкість, опираються на теорію управління та поділяють фактори на керовані та некеровані. До керованих відносять розмір підприємства, політику ціноутворення, обсяги реалізації, темпи зростання обсягів реалізації, показники фінансового та управлінського обліку, структуру активів, структуру витрат, забезпеченість запасів і витрат джерелами їх формування. До некерованих відносять природничо-кліматичні, соціально-економічні фактори, кон'юнктуру ринку, специфіку галузі, державну податкову політику, коливання курсів валют, екологічні, демографічні, міжнародні, ресурсні, форс-мажорні та інші фактори. За тривалістю дії та впливу автори виділяють короткострокові, середньострокові та довгострокові фактори. За ступенем впливу виділяють прямі та непрямі фактори. До прямих відносять ті фактори, які впливають на фінансову стійкість більшою мірою, а до непрямих, ті що впливають опосередковано на фінансову стійкість [10].

Ємельянов О. Ю. класифікує керовані фактори впливу на фінансову стійкість за ступенем їх керованості на: з низьким рівнем керованості, з середнім рівнем керованості та з високим рівнем керованості. Різний рівень керованості важливо враховувати при управлінні фінансовою стійкістю підприємства [2].

У своїх дослідженнях В.І. Оспішев та І.В. Нагорна розглядають класифікацію факторів, що впливають на фінансову стійкість компаній, яка

базується на використанні багатьох оціночних критеріїв і комплексному підході до їх структурування. Запропонована ними класифікація передбачає групування факторів за певними ознаками: за місцем виникнення (зовнішні, внутрішні), за важливістю результатів (основні, другорядні), за структурою (прості, складні), за масштабом впливу (одноосібні, багато осіб), за можливістю прогнозування (прогнозовані, умовно прогнозовані), за ступенем впливу на діяльність підприємства (негативні, нульові, позитивні, динамічні), за часом (короткочасні, періодичні, постійні), за ймовірністю реалізації (високі, середні, малі) [5].

Такий підхід дозволяє більш ґрунтовно аналізувати фактори впливу на фінансову стійкість та дає можливість побудови ефективну систему управління ними.

У своїй роботі Джавад З., Махді С. та Махді М. [12] пропонують трирівневу систему класифікації факторів, що визначають фінансову стійкість підприємств. Класифікація факторів передбачає їх поділ на ринковий рівень, організаційний рівень та рівень персоналу. Ринковий рівень включає макро- та мезофактори фінансової стійкості (доступ до ресурсів, стабільність поставок, державна підтримка, адаптивність до середовища). Організаційний рівень передбачає включення внутрішніх ресурсів компанії та управлінські здібності (інновації, гнучкість, ризик-менеджмент, валютні операції, масштаб бізнесу). Рівень персоналу включає мікрофактори, що пов'язані з людським капіталом (культура навчання, продуктивність праці, залученість працівників).

На основі проведеного аналізу та з урахуванням багатовимірного характеру впливу факторів на фінансову стійкість підприємства, пропонуємо наступну систематизацію ключових факторів, які доцільно згрупувати відповідно до узагальненої класифікаційної моделі (рис. 1.):

Запропонована класифікація передбачає структурування факторів за макро-, мезо-, мікрорівнями.

Макрорівень впливу факторів на фінансову стійкість. Фактори макрорівня - це зовнішні фактори (за межами підприємства), які не контролюються безпосередньо суб'єктом господарювання, але істотно визначають його здатність підтримувати стабільний фінансовий стан. Ці фактори діють на рівні національної або глобальної економіки, формуючи загальне середовище функціонування бізнесу.

У запропонованій класифікації пропонуємо виділити три ключові групи факторів макрорівня:

- геополітичні фактори, які безпосередньо впливають на рівень ризиків ведення бізнесу, доступ до ринків, цін на ресурси, міжнародну співпрацю. Зокрема, військові конфлікти дестабілізують виробничі та логістичні ланцюги, знижують інвестиційну привабливість, політична нестабільність створює правову невизначеність, впливає на настрої інвесторів та споживачів, санкції обмежують імпорт, експорт, фінансові операції, змінюють структуру партнерських відносин. Геополітична турбулентність значно ускладнює довгострокове фінансове планування, посилює ризики втрати ринків і доступу до капіталу.

- економічні фактори, що формують базові ринкові умови, в яких працює підприємство. Наприклад, інфляція знижує купівельну спроможність,

призводить до подорожчання ресурсів та нестабільності витрат, рівень ВВП впливає на попит, інвестиції, доступ до фінансування, валютна стабільність впливає на витрати імпортерів, цінову політику, боргове навантаження у валюті, податкова політика визначає розмір податкового навантаження, стимулювання інвестицій, обсяг обігових коштів. У нестабільній економіці навіть ефективне підприємство може втратити стійкість через зростання витрат, зниження попиту або коливання курсу валют.

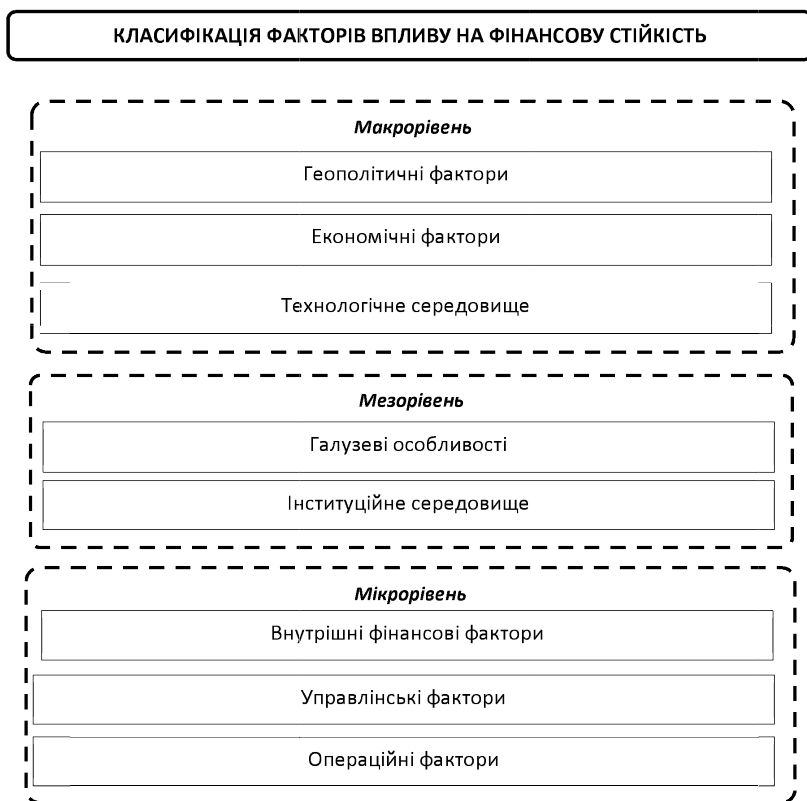

Рис. 1. Модель класифікації факторів впливу на фінансову стійкість підприємства, розроблено авторами

- технологічне середовище в країні або регіоні, що визначає здатність підприємства впроваджувати інновації, підвищувати ефективність і знижувати витрати. Зокрема, рівень цифровізації впливає на доступ до електронної комерції, CRM-систем, Big Data, автоматизація дає змогу оптимізувати витрати, знизити вплив людського фактора, підвищити продуктивність, доступ до інновацій формує потенціал до адаптації, збереження конкурентоспроможності. В умовах технологічної відсталості підприємство втрачає конкурентні переваги, не встигає за темпами ринку, що послаблює його фінансову стійкість.

Мезорівень впливу факторів на фінансову стійкість. Фактори мезорівня охоплюють особливості функціонування підприємства у межах певної галузі або регіонального (інституційного) середовища. Вони є зовнішніми щодо конкретного підприємства, але стосуються його безпосереднього операційного контексту. Саме на цьому рівні формується конкурентне поле, доступність фінансових ресурсів і специфічні умови регулювання, які можуть суттєво впливати на поточну діяльність та фінансову стабільність.

Серед факторів мезорівня пропонуємо виокремити такі групи:

- галузеві особливості, які визначають специфіку ведення бізнесу, рівень ризику, очікування прибутковості та потребу в інвестиціях. Для прикладу, високий рівень конкуренції знижує маржинальність, змушує бізнес інвестувати у якість, маркетинг та інновації, низькі бар'єри входу на ринок стимулюють прихід нових гравців, що загострює цінову конкуренцію і може призводити до нестійкого доходу, галузі з високою швидкістю змін потребують постійного оновлення технологій, що вимагає додаткових ресурсів та гнучкості. Галузеве середовище формує межі прибутковості, стабільності та доступності ринків для підприємства.

- інституційне середовище, яке передбачає наявність або відсутність фінансової, інвестиційної та регуляторної підтримки з боку державних або галузевих інституцій значною мірою визначає фінансову поведінку підприємств. Якщо в рамках інституційного середовища наявний доступ до кредитних ресурсів, то це зумовлює сприятливі умови кредитування та полегшує управління оборотними коштами і інвестиціями. Також наявність інвестиційного капіталу в інституційному середовищі підвищує ліквідність, дозволяє реалізовувати масштабні проекти, компенсує зовнішні ризики. Наявність галузеві регуляції (пільги, квоти, ліцензії та інші регулювання) можуть або підтримувати, або стримувати розвиток. Таким чином, інституційне середовище створює «правила гри» в межах галузі. Наприклад, аграрний сектор часто отримує державну підтримку у вигляді компенсацій або пільгового кредитування, що суттєво покращує його фінансову стійкість у кризові періоди. Водночас галузі, які залишаються без доступу до кредитів чи мають надмірне регуляторне навантаження, втрачають адаптивність і потрапляють у стан нестабільності.

Фактори мезорівня формують найближче ринкове середовище підприємства. Вони відображають галузеву динаміку, інвестиційний клімат та інституційну підтримку, які часто є вирішальними для довгострокової фінансової життєздатності.

Мікрорівень впливу факторів на фінансову стійкість. Фактори макрорівня включають внутрішні фактори, які безпосередньо впливають на фінансовий стан підприємства, прибутковість, гнучкість і здатність адаптуватися до змін. Саме на цьому рівні менеджмент має найбільший ступінь контролю та відповідальності, що дає змогу впливати на фінансову стійкість через управлінські рішення та операційну ефективність.

До факторів мікрорівня пропонуємо віднести наступні групи чинників:

- внутрішні фінансові фактори, які визначають здатність підприємства ефективно використовувати власний і залучений капітал, своєчасно

виконувати зобов'язання, отримувати прибуток і генерувати позитивні грошові потоки. Сюди відносяться структура капіталу (співвідношення власного і позикового капіталу; надмірна залежність від боргу підвищує ризики), ліквідність (здатність покривати короткострокові зобов'язання), рентабельність (прибутковість діяльності, що впливає на фінансову стійкість), грошові потоки (фактична наявність коштів) тощо.

- управлінські фактори, які визначають ефективність прийняття управлінських рішень, контроль за ресурсами, стратегічну орієнтацію підприємства. Управлінські фактори включають якість менеджменту (досвід, компетенції, здатність до прийняття зважених рішень у складних умовах), систему внутрішнього контролю (виявлення і запобігання фінансовим помилкам, зловживанням, шахрайству), фінансову стратегію (довгострокову орієнтацію щодо інвестування, дивідендів, боргової політики). Ефективний менеджмент із прозорою системою контролю може забезпечити високу фінансову дисципліну навіть в умовах кризових коливань, зберігаючи стійкість бізнесу.

- операційні фактори, що передбачають ефективність щоденної операційної діяльності, які безпосередньо впливають на собівартість, прибутковість, обігові кошти та потребу в зовнішньому фінансуванні. Операційні фактори передбачають оптимізацію витрат, що дозволяє зменшити залежність від обсягів реалізації, обіговість активів, кредитну політику щодо умов співпраці з дебіторами та кредиторами.

Низька оборотність запасів, неефективна кредитна політика або завищені постійні витрати швидко призводять до фінансового дисбалансу, навіть за стабільної виручки.

Фактори мікрорівня - це єдиний рівень, на якому підприємство має повний управлінський контроль. Саме внутрішні фінансові й операційні показники першими сигналізують про фінансову нестійкість компанії. Також, ефективне управління мікрофакторами може пом'якшити вплив несприятливих мезо- та макрофакторів.

Запропонована класифікація факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства, дає можливість побудувати комплексну оцінку фінансової стійкості з врахуванням оцінки ризиків, своєчасного виявлення фінансових загроз і прийняття ефективних управлінських рішень.

Висновки. Розуміння взаємозв'язків і характеристик факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства, є ключовою передумовою для ефективного фінансового менеджменту. У цьому аспекті важливу роль відіграє класифікація факторів впливу на фінансову стійкість, яка сприяє впорядкуванню факторів та окреслює можливі зони їх регулювання. В рамках проведеного дослідження розроблено варіант класифікації факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства, побудований за принципом ієрархії, що забезпечує чітке розмежування джерел впливу за рівнями (макро-, мезо- та мікрорівень). Це дозволяє системно аналізувати як зовнішні, так і внутрішні фактори. Класифікація охоплює як традиційні фактори впливу на фінансову стійкість, так і новітні чинники, пов'язані з цифровізацією, інституційним середовищем та геополітикою. Її актуальність зумовлена

врахуванням сучасних глобальних викликів, зокрема воєнних, технологічних та інших макроекономічних факторів. Запропонована класифікація є ефективним інструментом для побудови моделей оцінки фінансової стійкості, розробки стратегій ризик-менеджменту, прогнозування та стратегічного планування в умовах економічної невизначеності та нестабільного зовнішнього середовища.

Перспективами подальших пошуків є дослідження методичних підходів до оцінки фінансової стійкості.

1. Бланк І. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства. Київ : Ельга, Ніка-Центр, 2003. 496 с.
2. Ємельянов О. Ю. Діагностування рівня фінансової стійкості підприємств агропромислового комплексу. Агросвіт № 21, 2020. С. 3-9.
3. Лісничук О.А., Нестерчук Т.А. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 18. С. 454-462.
4. Макарович В.К., Тимчак М.В. Класифікація факторів впливу на фінансову стійкість підприємства. Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 4 грудня 2024 р.). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. С.183-185.
5. Оспішев В.І., Нагорна І.В. Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємств. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2009. Вип. 2(10). С. 218-223.
6. Патута О. С., Пришко К. Є. Вплив структури капіталу на фінансову стійкість підприємства. Економіка і суспільство. 2016. Вип. 2. С. 323–327.
7. Смирнов І.М., Брік С.В. Фактори впливу на фінансову стійкість страхової компанії. Теоретичні та практичні дослідження молодих вчених : зб. тез доп. 16-ї Міжнар. наук.-практ. конф. магістрантів та аспірантів, 14-16 грудня 2022 р. / ред. Є. І. Сокол ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т" [та ін.]. Харків : НТУ "ХПІ", 2022. С. 288-289.
8. Сподіна А.О., Тарасенко І.О. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» № 12 (131), 2022. С. 24-31.
9. Тищенко В. В. Фінансова стійкість підприємства як результат функціонування його системи економічної безпеки (на прикладі м'ясопереробних підприємств): автореф. дис. канд. екон. наук. Черкаси, 2015. 20 с.
10. Товажнянська О. І., Перерва П. Г. Класифікація факторів впливу на фінансову стійкість промислового підприємства. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні = Modern trends in the development of financial and innovation-investment processes in Ukraine : матеріали 5-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 25 лютого 2022 р. / ред. кол.: В. В. Зянько, І. Ю. Єпіфанова ; Вінниц. нац. техн. ун-т. — Електрон. текст. дані. Вінниця, 2022. С. 710-712.
11. Чубін Д., Коваленко О. Фінансова стійкість підприємства: етапи категоризації поняття у вітчизняній науці. Актуальні проблеми економіки № 4 (274), 2024. С. 38-45. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/04/4.24._topic_Dmytro-Chubin-Oksana-Kovalenko-38-45.pdf
12. Javad Zahedi, Mahdi Salehi, Mahdi Moradi; Identifying and classifying the contributing factors to financial resilience. Foresight 31 March 2022; 24 (2), pp. 177–194.

-
1. Blank I. O. Upravlinnia finansovoiu stiikistiu pidpriemstva. Kyiv : Elha, Nika-Tsentr, 2003. 496 s.
 2. Iemelianov O. Yu. Diahnostuvannia rivnia finansovoi stiikosti pidpriemstv ahropromyslovoho kompleksu. Ahrosvit № 21, 2020. S. 3-9.
 3. Lisnichuk O.A., Nesterchuk T.A. Metodychni pidkhody do otsiniuvannia finansovoi stiikosti pidpriemstva. Ekonomika i suspilstvo. 2018. Vyp. 18. S. 454-462.
 4. Makarovych V.K., Tymchak M.V. Klasyfikatsiia faktoriv vplyvu na finansovu stiikist pidpriemstva. Transformatsiia natsionalnoi modeli finansovo-kredytnykh vidnosyn: vyklyky hlobalizatsii ta rehion-

alni aspekty: zbirnyk materialiv IKh Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Uzhhorod, 4 hrudnia 2024 r.). Uzhhorod: DVNZ «UzhNU», 2024. S.183–185.

5. Ospishchev V.I., Nahopna I.V. Klasyfikatsiia chynnykiv vplyvu na finansovu stiikist pidpriemstv. Ekonomichna stratiia i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh. 2009. Vyp. 2(10). S. 218–223.

6. Patuta O. S., Pryshko K. Ye. Vplyv struktury kapitalu na finansovu stiikist pidpriemstva. Ekonomika i suspilstvo. 2016. Vyp. 2. S. 323–327.

7. Smyrnov I.M., Brik S.V. Faktory vplyvu na finansovu stiikist strakhovoi kompanii. Teoretychni ta praktychni doslidzhennia molodykh vchenykh : zb. tez dop. 16-yi Mizhnar. nauk.-prakt. konf. mahistrantiv ta aspirantiv, 14–16 hrudnia 2022 r. / red. Ye. I. Sokol ; Nats. tekhn. un-t "Kharkiv. politekhn. in-t" [ta in.]. Kharkiv : NTU "KhPI", 2022. S. 288–289.

8. Spodina A.O., Tarasenko I.O. Finansova stiikist pidpriemstva: sutnist ta faktory vplyvu. Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka» № 12 (131), 2022. S. 24–31.

9. Tyshchenko V.V. Finansova stiikist pidpriemstva yak rezultat funktsionuvannia yoho systemy ekonomichnoi bezpeky (na prykladi miasopererobnykh pidpriemstv): avtoref. dys. kand. ekon. nauk. Cherkasy, 2015. 20 s.

10. Tovazhnianska O. I., Pererva P. H. Klasyfikatsiia faktoriv vplyvu na finansovu stiikist promyslovoho pidpriemstva. Suchasni tendentsii rozvytku finansovykh ta innovatsiino-investytsiinykh protsesiv v Ukraini = Modern trends in the development of financial and innovation-investment processes in Ukraine : materialy 5-yi Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 25 liutoho 2022 r. / red. kol.: V. V. Zianko, I. Yu. Yepifanova ; Vinnyts. nats. tekhn. un-t. — Elektron. tekst. dani. Vinnytsia, 2022. S. 710–712.

11. Chubin D., Kovalenko O. Finansova stiikist pidpriemstva: etapy katehoryzatsii poniattia u vitchyznianskii nauks. Aktualni problemy ekonomiky № 4 (274), 2024. S. 38–45. URL. https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/04/4.24._topic_Dmytro-Chubin-Oksana-Kovalenko-38-45.pdf

12. Javad Zahedi, Mahdi Salehi, Mahdi Moradi; Identifying and classifying the contributing factors to financial resilience. Foresight 31 March 2022; 24 (2), pp. 177–194.